

Bedri Bal<https://orcid.org/0009-0009-5824-1759>

Principal, Şehit Mehmet Bozkuş İmam Hatip Secondary School, Turkey, hnzlbl@hotmail.com

Sevim Akdeniz Bayraktar<https://orcid.org/0009-0003-3772-4256>

Teacher, Yavuz Selim Secondary School, Turkey, bilalemisci@gmail.com

Kadir Kaya<https://orcid.org/0009-0008-5683-9629>

Assistant Principal, Yeşilsirt Primary School, Turkey, aslankral2182@gmail.com

Hamit Sert<https://orcid.org/0000-0003-1399-0990>

Teacher, Acar Mezrası Primary School, Turkey, hamitsert1989@gmail.com

Fahri Polat<https://orcid.org/0000-0002-8385-3222>

Principal, Kervanpınar Secondary School, Turkey, fpolat77@hotmail.com

İbrahim Yavuz<https://orcid.org/0009-0006-8981-8678>

Principal, Koru Secondary School, Turkey, ibrahimyavuzbey@gmail.com

Mahmut Özer<https://orcid.org/0009-0002-8203-2032>

Principal, Altınçevre Primary School, Turkey, mhmtzr02@hotmail.com

Özgül Özer<https://orcid.org/0009-0004-0291-0996>

Principal, Ulukent Primary School, Turkey, elifzehra23@hotmail.com

Atf Künyesi | Citation Info

Bal, B., Akdeniz Bayraktar, S., Kaya, K., Sert, H., Polat, F., Yavuz, İ., Özer, M. ve Özer, Ö., (2024). İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Tigin Analitik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 354-363.

İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi**Öz**

Öğretmenler tutum, beceri, bilgi ve alışkanlıkları ile topluma ve özellikle de çocuklara ve gençlere örnek olacak ve onları örnek insan olarak yetiştirecek kişilerdir. Öğretmenliğin neden çekici bir meslek olduğu sorusunun yanıtı ise diğer insanların yetişmesine yardım etmenin heyecan verici olduğudur. Bu önem arz eden durum doğrultusunda araştırmanın amacı

ilköğretimde çalışan okul öğretmenlerin mesleki tutumlarına yönelik öğretmen görüşleri bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde çalışan 12376 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 220 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi için, Üstüner (2006) tarafından geliştirilmiş olan tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu yansıtan 34 madde içermektedir ve tek boyuttan oluşmuştur. Araştırma verilerinin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde, t-testi, ANOVA değerleri hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda; öğretmenlerin mesleli tutumlarına yönelik cinsiyet, eğitim durumu ve yaş durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Mesleki Tutum, Değişken, Okul, Geşim, Değişim

Investigation of Professional Attitudes of Primary School Teachers According to Some Variables

Abstract

Teachers are the ones who, with their attitudes, skills, knowledge and habits, set an example for society, and especially for children and young people, and raise them as role models. The answer to the question why teaching is an attractive profession is that it is exciting to help other people grow up. In line with this important situation, the aim of the research is to examine the teachers' views on the professional attitudes of school teachers working in primary education according to some variables. The population of the study consists of 12376 teachers working in the central districts of Diyarbakır in the 2023-2024 academic year. The sample of the study consists of 220 teachers selected by random sampling from the population. The attitude scale developed by Üstüner (2006) was used to determine teachers' attitudes towards the teaching profession. This scale includes 34 items reflecting attitudes towards the teaching profession and consists of a single dimension. In the analysis of the research data; arithmetic mean, standard deviation, frequency, percentage, t-test, ANOVA values were calculated. As a result of the analysis, it was determined that there was no significant difference in teachers' attitudes towards the profession according to gender, educational status and age.

Keywords: Education, Professional Attitude, Variable, School, Progress, Change

Giriş

Geçmişten günümüze dünyada bilinen en eski mesleklerinden biri olan öğretmenlik mesleği bilim ve sanatın birleştiği, ruh ve etik değerler üzerine temellenmiş profesyonel bir eğitim disiplindir (Kaya ve Yurdakul, 2007). Bu mesleği icra eden öğretmenler eğitimli, problem çözme, kriz anında olaylara müdahale edebilme yeteneğine ve yetkisine sahip olan,

eğitimi koruyucu ve geliştirici uygulayıcılar olarak tanımlanmıştır (Amanak ve ark., 2019). Her meslekte olduğu gibi eğitim alanında da profesyonelleşme teknolojik gelişmeler ve bilimsel araştırmalar ışığında ortaya çıkan yenilikler ile başlayan (İlhan, 2008) ve sürekli yeniliklerle desteklenmesi gereken dinamik bir süreçtir (Erbil ve Bakır, 2009). Öğretmenlik mesleğinin profesyonel bir meslek olarak toplum tarafından kabul görmesi için bütün üyelerinin belirlenen bir eğitim sürecinden geçmiş olması, mesleki sorunlarının çözülmesinde kullanılan bilgi birikimine sahip olması ve bu bilgi birikiminin sürekli araştırmalarla desteklenmesi gerekmektedir (Karaçam, 2016). Öğretmenlik mesleği, eğitim sisteminin en önemli bileşenlerinden biri olup, nitelikli bir eğitim sunulmasında ve nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Kavcar, 1999). Öğretmenlerin nitelikleri, öğrenme-öğretme sürecinde oldukça kritik bir rol oynamaktadır. Nitelikli öğretmenler, öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yönde etki ederken, onların sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkıda bulunurlar. Öğretmenlerin niteliği, öğrencilerin öğrenme motivasyonu, tutumları ve davranışları üzerinde de etkilidir. Nitelikli öğretmenler, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına ve özelliklerine uygun bir öğrenme ortamı yaratır, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur, öğrencilerin özgüvenlerini artırır ve onların öğrenmeye karşı ilgilerini artırır. Bu nedenle, öğretmenlerin nitelikleri, öğrencilerin başarıları ve eğitim sisteminin başarıları bakımından kritik bir öneme sahiptir (Mahiroğlu, 2012). Eğitimdeki değişimlerin merkezi öğretmen olduktan sonra toplumda değişim öğretmenlerin desteğiyle olmuştur. Öğretmenler bilgi ve becerilerini sürekli yenilemeli ve değişime açık olmalıdır. (Cüceloğlu, 2016: 12). Dolayısıyla öğretmenlik mesleği özel beceri ve alana dair bilgilerin edinilmesini gerektiren bir meslektir. Bu yeterliliklere sahip olmanın yolu ise üniversitelerin ilgili fakültelerinden alınan eğitimidir. Öğretmenlik mesleğini tercih eden kişiler içinde bu durum geçerli sayılmaktadır (Zembat, 2014). Dünyada yaşanan değişimlerle beraber farklılaşan eğitim sistemleri içinde öğretmen adaylarının edindikleri beceri, bilgi, tutum ve davranışların önemli bir etken olduğu düşünülmektedir (Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım, 2007). Sosyo-kültürel, akademik ve psikolojik faktörlerin öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkilediği düşünülmektedir (Doğrul ve Kılıç, 2020). Tutum, kişinin psikolojik nesneye yönelik duygu, düşünce ve davranışlarını içeren bir eğilim olarak tanımlanmaktadır (Gökçakan, 2015). Bir başka ifadeyle insanların duygularını da içeren tutumlar, nesnelere, kişilere ya da durumlarayönelik bireyin olumlu ya da olumsuz çıkarımlarıdır (Üstüner, 2006). Tutumlar, üç ana öğeden oluşmaktadır. Duygu, davranış ve biliş boyutları olantutumların birbiriyle tutarlılık gösterdiğivarsayılmaktadır. Kişinin bir konudaki bildikleri, ona hangi duygu ile tepki göstereceği (duygusal öge) ve ona karşı davranışsal açıdan nasıl yaklaşacağını belirlemektedir (İnceoğlu, 2011). Bir tutum objesine ilişkin inanç, düşünce ve bilgiler kapsayan

bilişsel öge, öğrenmeye dayalı olan bu öge tutum objeleri hakkındaki inançlara ve zihinsel faaliyetlere dayanmaktadır. Duygusal öge ise, kişinin tutum nesnesi ile ilişkili olan olumlu/olumsuz değerlendirmeleri içermektedir. Bu öge tutum için değerleyici işlev görmektedir. Tutumun bu yönü hoşlanma ya da hoşlanmama gibi bireyin psikolojik yönünü ifade eder (Tutar, 2016). Davranışsal öge ise, tutum nesnesine karşı oluşan davranış eğilimidir. Ancak davranışın kendisi değil tutum objesine karşı belirli bir davranışta bulunma niyetidir. Tutumun sözel veya fiili olarak ifade edilmesidir (Tutar, 2018). Tutumlar doğuştan gelmemekte sonradan öğrenilmektedirler (Güllü ve Güçlü, 2009). Oskamp, tutumların oluşmasında üç tür kaynaktan söz etmiştir. Bunlar, ailenin etkisi, çevrenin etkisi, kişinin kendi kazandığı deneyimlerin etkisidir (Güllü ve Güçlü, 2009). Mesleğe karşı oluşan tutumun bir yansıması olan mesleğe bağlılık ve doyum (Üstüner, 2006), öğretmenlik mesleği için önemlidir. Öğretmenlik ile ilgili tutumları en çok etkileyen faktörler arasında, öğrenim görülen programların türleri, öğretmenliği tercih etme nedenleri ve öğretmen adaylarının cinsiyeti görülebilmektedir (Özer, Konedra ve Zeki, 2010). Bununla birlikte öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının kendi okul yaşantıları süresince geliştirdikleri düşünceler onların mesleğe yönelik tutumlarını belirlemede büyük rol oynamaktadır (Erdiller Yatmaz, Erdemir ve Erbil, 2018). Bu bağlamda öğretmenlerin, mesleki tutumu büyük önem taşımaktadır (Ensari, 2000 Akt. Atmaca, 2013). Yetiştirilen Öğretmenlerin kalitesi ve cesareti Eğitim sisteminin başarısı etkilemektedir. Dolaylı olarak bu da öğretmen yetiştiren kurumların başarısı ve sorumluluğudur. Tüm buradan hareketle okulların, bir yandan toplumun sosyal, ekonomik, politik ve kültürel anlamda istenilen seviyeye gelmesi için böylesine önem arz eden bir konuyu birtakım değişkenlere göre incelemek literatüre katkı sunacaktır. Dolayısıyla bu açıdan araştırmada; öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin mesleki tutumlarını bazı değişkenlere göre incelenmesidir.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretmenlerin mesleki tutumlarını bazı değişkenlere göre tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İlişkisel tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır.

1.2. Veri Toplama Araçları

a. Demografik Bilgiler Formu: Öğretmenlere ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyete, eğitime düzeyine ve yaşlarına yönelik birtakım değişkenlerden oluşmaktadır.

b. Mesleki Tutum Ölçeği: Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi için, Üstüner (2006) tarafından geliştirilmiş olan tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu

ölçek öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu yansıtan 34 madde içermektedir. Ölçekten alınabilecek maksimum ve minimum puan vardır, elde edilecek puanın yüksek olması öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun pozitif yönde olduğunu gösterirken, düşüklüğü negatif yönde olduğunu gösterecektir. Ölçek 449 öğrenciye uygulanarak; ölçek geçerliği 0.89, güvenirlik katsayısı 0.72 ve iç tutarlık katsayısı 0.93 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini saptamak için faktör analizi yapılmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucu, bu ölçeğin geçerli ve güvenilir bir yapıda olduğu anlaşılmıştır.

1.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde görev yapan 12376 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 220 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	107	48,1
Erkek	113	51,9
Eğitim Düzeyi		
Lisans	179	80,5
Lisansüstü	41	19,5
Yaş Aralığı		
21-30	79	35,5
31-40	78	35,1
41 ve üstü	63	24,4

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların %51,9’u erkektir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin %80,5’i lisans eğitim düzeyine sahip olduğu ve son olarak katılımcıların %35,5’i 21-31 yaşına sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS- 22.0 programına aktarıldıktan sonra verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde: aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

Öğretmenlerin mesleki tutum düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının sahip olma düzeyi

Boyutlar	\bar{X}	SS	N
Mesleki Tutum Ölçeği	3,76	,82	220

Tablo 2’ye bakıldığında öğretmenlerin mesleki tutumlarına ait aritmetik ortalamanın ($\bar{X}= 3,76$) katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin mesleki tutumlarını yüksek düzeyde algıladıkları söylenebilir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre mesleki tutumları fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Mesleki Tutum Ölçeği	Kadın	107	3,63	,95	-2,96	287	,241
	Erkek	113	3,57	,79			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin mesleki tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($t=-2,96$; $p=.287$). P değeri 0,05 ten büyük olduğu için mesleki tutumlarını cinsiyete göre farklılaşmadığı söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmen algılarına göre öğretmenlerin mesleki tutumlarının eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Mesleki Tutum Ölçeği	Lisans	179	3,63	,81	2,574	671	,241*
	Yüksek	41	3,75	,90			
	Lisans						

Tablo 5’e incelendiğinde öğretmenlerin mesleki tutumlarının eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. ($t[2,574]= .241$; $p>0,05$). Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin mesleki tutumlarının yaşa göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının yaş değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Kareler ort.	Kareler F	p	Anlamlı fark
Mesleki	20-30	79	3,63	,85	Gruplar arası	,785	74	,730		
Tutum Ölçeği	31-40	78	3,65	,87	Gruplar içi	,987	102	,489	,697	,146 ---
	41 ve 63 üstü	63	3,75	,90	Toplam	,387	114	,374		

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen algılarına göre öğretmenlerin mesleki tutumlarının yaşlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir (F= ,697; p = .146 Bu kapsamda farklı yaş değişkeninin öğretmenlerin birbirine yakın algılara sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüş, 220 öğretmene ulaşılmış, öğretmen algılarına göre mesleki tutumları incelenmiştir. Öğretmen algılarına göre öğretmenlik mesleki tutumlarının cinsiyet, eğitim durumuna ve yaş türüne göre farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın alt probleminde, öğretmenlerin algılarına göre öğretmenlik mesleki tutum davranışlarının düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Benzer şekilde, Koyuncu (2015), okul öncesi öğretmenlerinin mesleki tutum puanlarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Şahin ve Şahin (2017) tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanlarının yüksek düzeyde olduğu, Özder, Konduralı ve Zeki (2010) tarafından öğretmen adayları ile yürütülen araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Lašek ve Wiesenbergová (2007) öğretmen adayı ile birlikte yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının olumlu yönde olduğu bulunmuştur. Doğrul ve Kılıç (2020) tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının çok yüksek olduğu bulgularına rastlanmıştır. Çalışma bulguları araştırmayı destekler niteliktedir. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bulut, Doğar (2006) ve Özdemir (2014) yaptıkları araştırmada da cinsiyet değişkeninin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının üzerinde etkili olmadığı sonucuna varmışlardır. Bu durum araştırmamızı desteklemektedir. öğretmenlerin mesleki tutumlarının eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bulgu ile ilgili benzer çalışma olmadığı için alana

yakın araştırmalar incelenmiştir. Alanyazında Bolat'ın çalışmasında (2023) eğitim durumuyla profesyonel değer arasında anlamlı fark olmadığını fakat lisansüstü eğitim alan grupta puan ortalamasının en yüksek olduğunu saptamıştır. Son alt bulguda ise öğretmen algılarına göre öğretmenlerin mesleki tutumlarının yaşlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir. Aysu (2007), “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi” isimli çalışmasında yaş düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumları arasında anlamlı bir farkın olmadığını ifade etmiştir. Polat (2013), öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını incelediği çalışmada, mesleğe yönelik tutum ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır. Ekici (2014), “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli çalışmasında 136 öğretmen adayı ile çalışmış ve mesleki tutum ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark olmadığını saptamıştır. Araştırma bulgularının alinyazın çalışmaları benzerlik gösterdiği görülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Bu çalışmada veriler, nicel araştırma kapsamında elde edilmiştir. Dolayısıyla gelecek araştırmalarda bu konunun nitel ve nicel araştırma kapsamlarında, karma yöntem dâhilinde farklı örneklemelerde yapılabilir.

Kaynaklar

- Amanak, K., Demirkol, İ., Kuru, Z. (2019). Ebelik Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ile Öz Etkililik Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9 (2), 71-75.
- Atmaca, H. (2013). Almanca, Fransızca ve İngilizce öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygıları. *Turkish Studies*, 8 (10), 67-76.
- Aysu, B. (2007). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. Yök Tez.
- Bolat, D., (2023). *Ebelerin Profesyonel Değerleri İle Mahremiyet Bilincinin Karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi]. Yök Tez.
- Bozdoğan, A., Aydın, D. ve Yıldırım, K. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 83-97.
- Bulut, H., & Doğan, Ç. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 13-27.
- Cüceloğlu, D. (2016). *İnsan İnsana*. Remzi Kitabevi.
- Doğrul, H. ve Kılıç, F.(2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 49-57.

- Ekici, F. Y. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (İstanbul Sabahtin Zaim Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (35), 658-665.
- Erbil, N., Bakır, A. (2009). Meslekte Profesyonel Tutum Envanterinin Geliştirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 290-302.
- Erdiller Yatmaz, Z., Erdemir, E. ve Erbil, F. (2018). Çocuk ve Çocukluk: Okulöncesi Öğretmen Adayları Anlatıyor. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6 (3), 284-312.
- Gökçekan, N. (2015). Tutumlar. (Ed. H. Coşkun). *Sosyal psikoloji*. Lisans Yayıncılık.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 138-151.
- İlhan, S. (2008). Yeni Kapitalizm ve Meslek Olgusunun Değişen Anlamları Üzerine. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 313-328.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum algı iletişim*. Siyasal Kitabevi.
- Karaçam, Z. (2016). Türkiye’de Profesyonel Bir Disiplin Olarak Ebelik Mesleğinin Durumu: Yasal Düzenlemeler. *Eğitim ve Araştırma. Lokman Hekim Dergisi*, 6 (3), 128- 136.
- Kavcar, C. (1999). Nitelikli öğretmen sorunu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*; 11(özel sayı), 1-13.
- Kaya, D., Yurdakul, M. (2007). Türkiye’de ve Dünyada Ebelik Eğitimi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 3 (2), 233-241.
- Koyuncu Şahin, M. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin öz güvenleri ve mesleki tutumlarının incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi].Yök Tez.
- Lašek, J., & Wiesenbergová, Š. (2007). Prospective teachers’ attitudes to their profession. *The New Educational Review*, 13 (3-4), 129-138.
- Mahiroğlu, A. (2012), *Öğretmenlik mesleği ve öğretmen yetiştirmede gelişmeler ve yenilikler*. Eğitim bilimine giriş. (7. b.). Pegem.
- Özdemir, V. (2014). İngiliz dili eğitimi programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının bazı sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (15), 16-28.
- Özder, H., Konedralı, G. ve Zeki, C. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16 (2), 253-275.
- Polat, S. (2013). Pedagojik Formasyon Sertifika Programı ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (2), 48-60.

- Şahin, C., & Şahin, S. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları, öz-yeterlik inançları ve öğrenciyi tanıma düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15 (2), 224-238.
- Tutar, H. (2016). *Sosyal psikoloji*. Seçkin Yayıncılık.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zembat, R. (2014). Eğitim sisteminde öğretmen. (Ed. A. Oktay). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem Akademi.